

SOCb2002 Sociální hnutí a politický protest

Sociální hnutí, anti-kolonialismus a náboženství

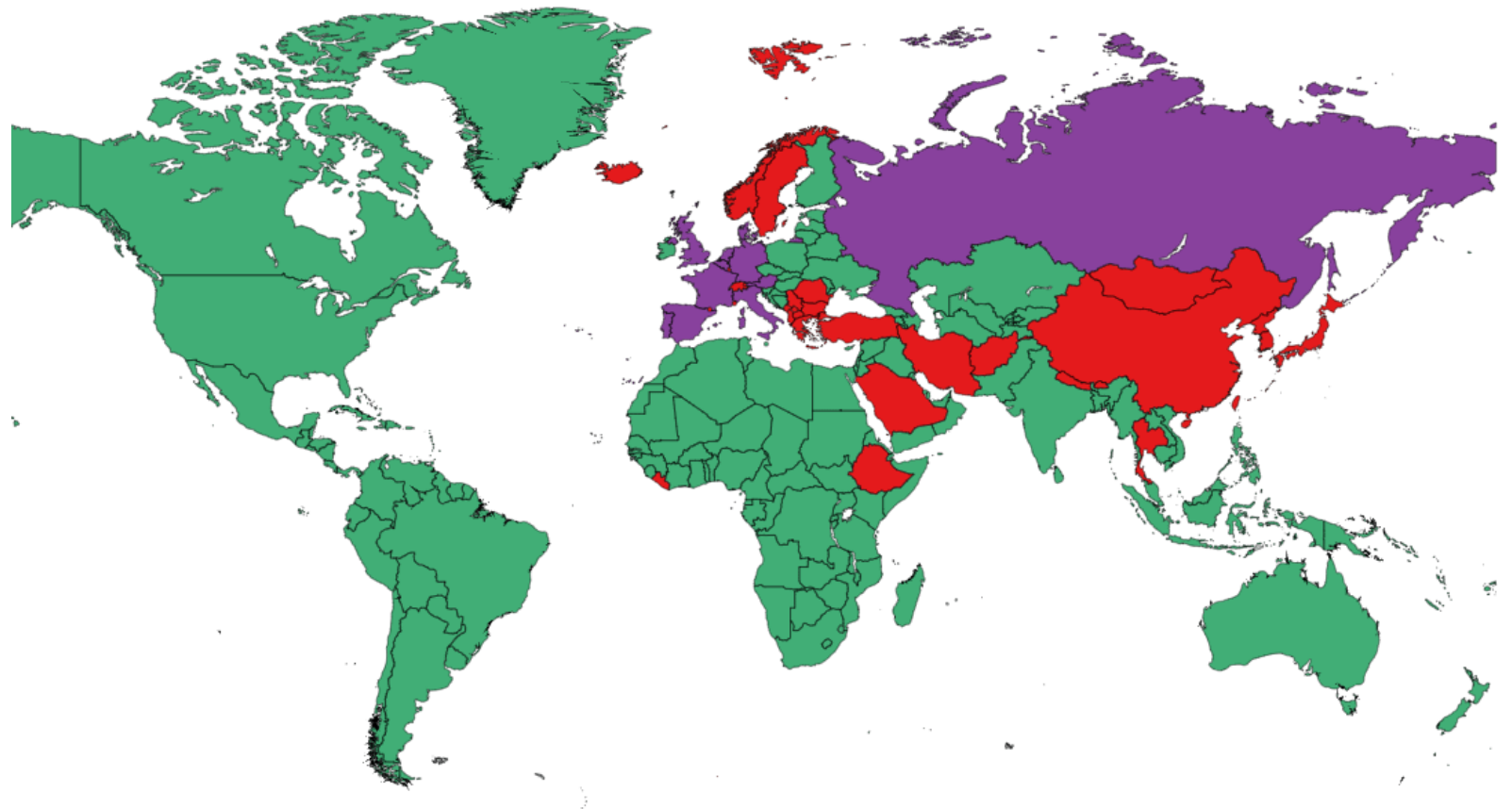
Kolonialismus a imperialismus

	Kolonialismus	Imperialismus
Definice	politická a ekonomická kontrola nad cizím územím a obyvateli	mocenský vliv použitý pro dominanci jiné země (nemusí dojít ke kolonizaci)
Typ	praxe přímého vlivu	širší ideologie (nepřímého) vlivu
Metoda	migrace populace/osadníků, využívání zdrojů země, ekonomická kontrola, územní expanze	ovlivnění státu skrze diplomacii, kulturní asimilaci, ekonomickou dominanci pro zájmy imperiální země
Příklady	britské kolonie v Americe a Indii	vliv SSSR nad východní Evropou

- otázky: Co je kolonie a co už není? Typy kolonialismus: osídlovací / exploatační / až 12 typů

Koloniální vztahy v průběhu historie

countries colonized by the powers of Europe

- colonized countries
- never been colonized
- European colonial powers

Evropský imperialismus v Severní Americe

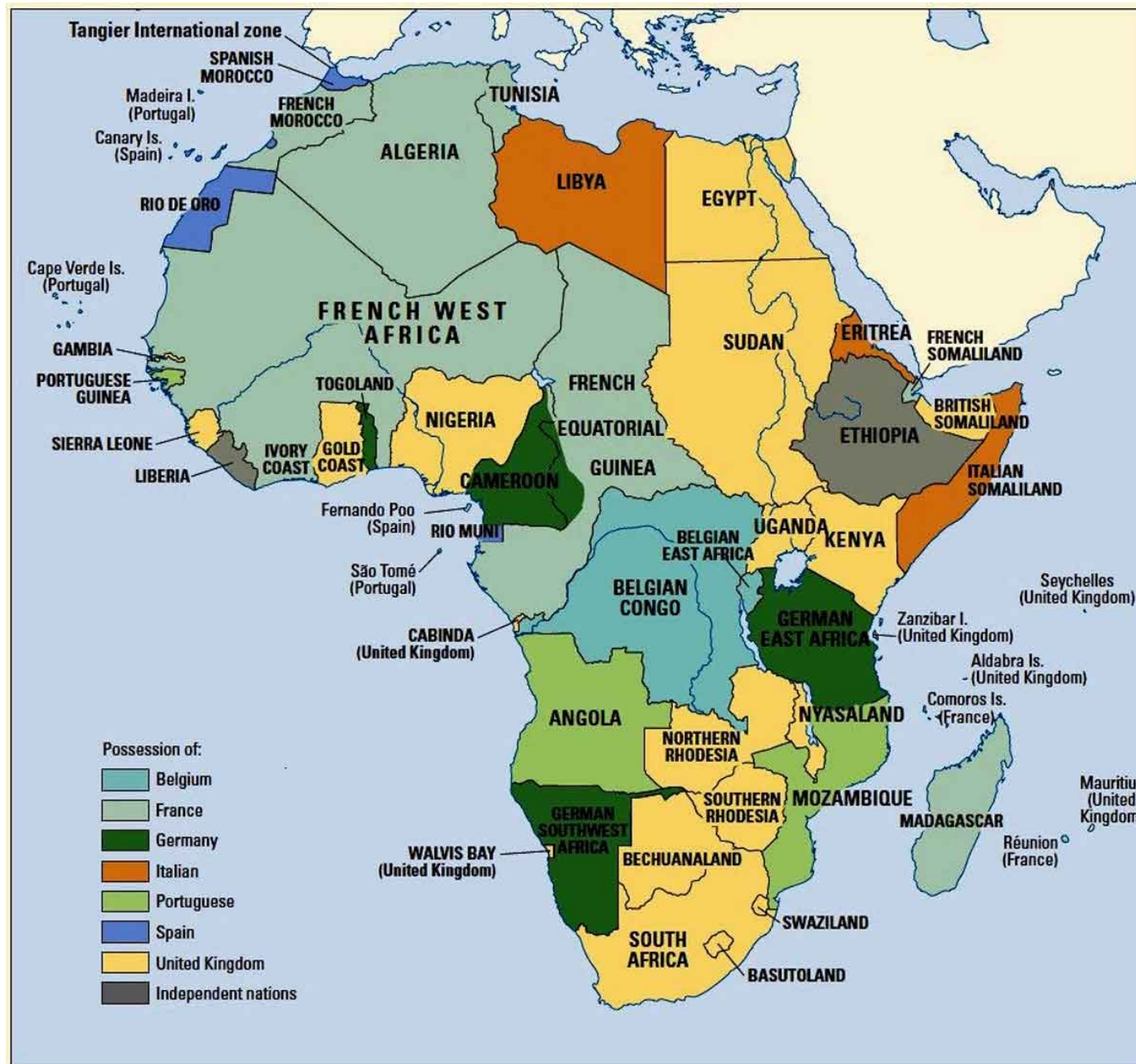
• k roku 1750

Evropský imperialismus v Jižní Americe

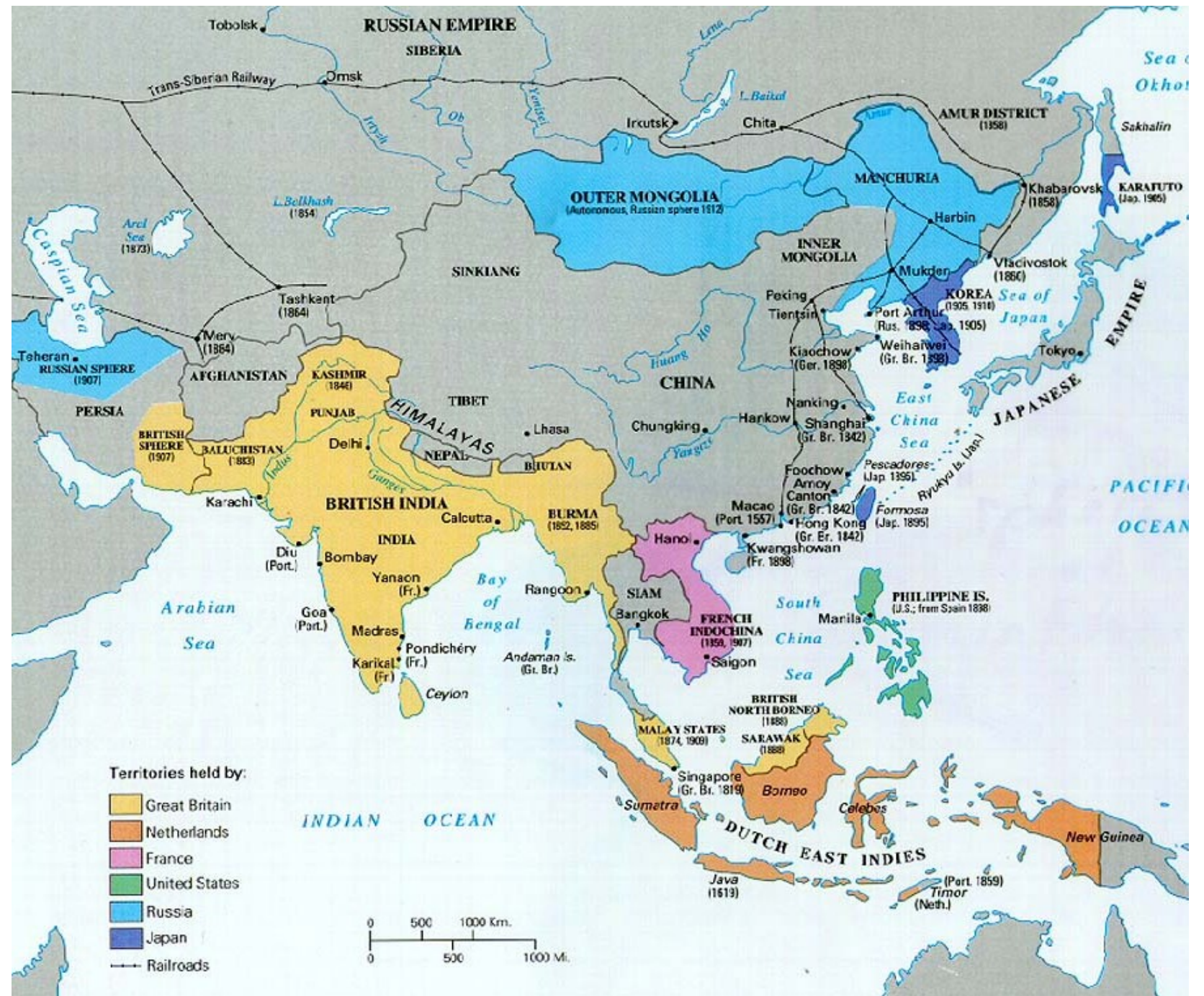

• k roku 1789

Evropský imperialismus v Africe

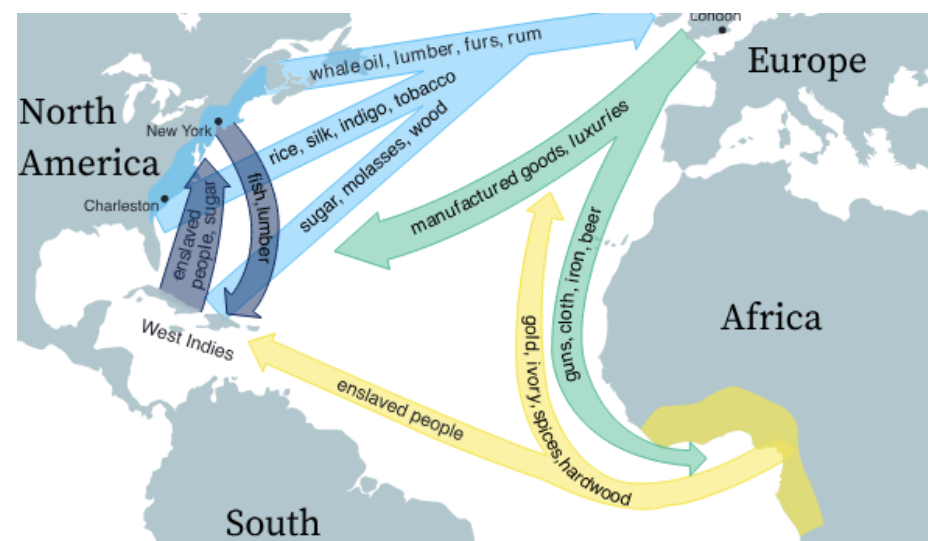

Evropský imperialismu s v Asii

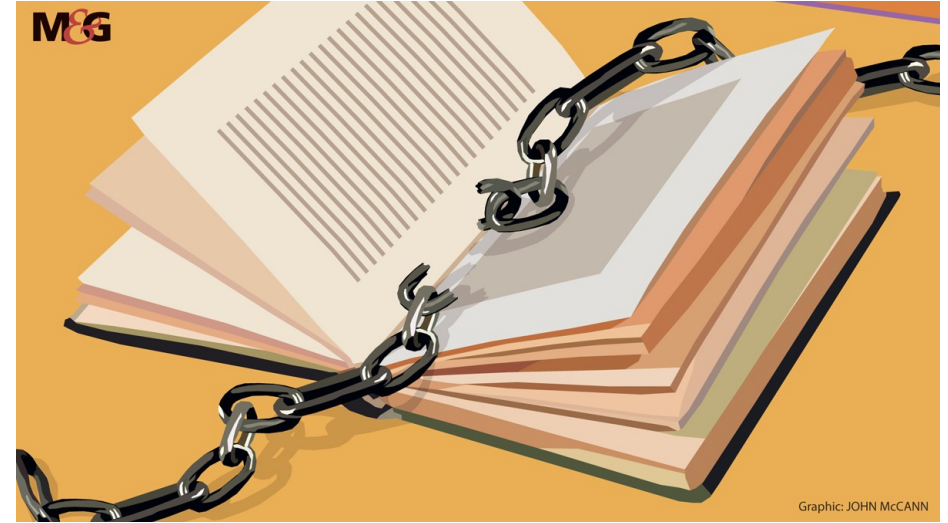
Kolonialismus, imperialismus a orientalismus

- dovoz zboží (koření, materiály, drahé kovy) a obchod s otroky, zakládání obchodních stanic
- dělení a zachování vlivu („rozděl a panuj“)
- představa přinesení civilizace kolonizací
- orientalismus: zkreslená reprezentace mjn. ospravedlňující kolonialismus (Edward Said)
 - nezápadní země jako zaostalé, iracionální, sensuální, mystické
 - formování „Jiného“ jako protikladu Západu
 - mocenské praktiky udržení kontroly a vlivu

Anti-koloniální hnutí a proces dekolonizace

- paradigmatická změna eurocentrických mocenských vztahů
- dekolonizace z velké části způsobena protesty původních obyvatel nebo samotných kolonialistů (urychlena po 2. světové válce)
- často spojena s rozdělením územní celistvosti, získáním nezávislosti a vzestupem nacionalismu
- anti-koloniální a anti-imperiální hnutí za 1) nezávislost a 2) občanská/lidská práva menšin
 - dekolonizace fyzická a intelektuální
 - problém koloniálních konceptů (příklad náboženství)

Dekolonizace Indie a ztráta územní celistvosti

➤ https://www.youtube.com/watch?v=DrcCTgwbsjc&ab_channel=TED-Ed

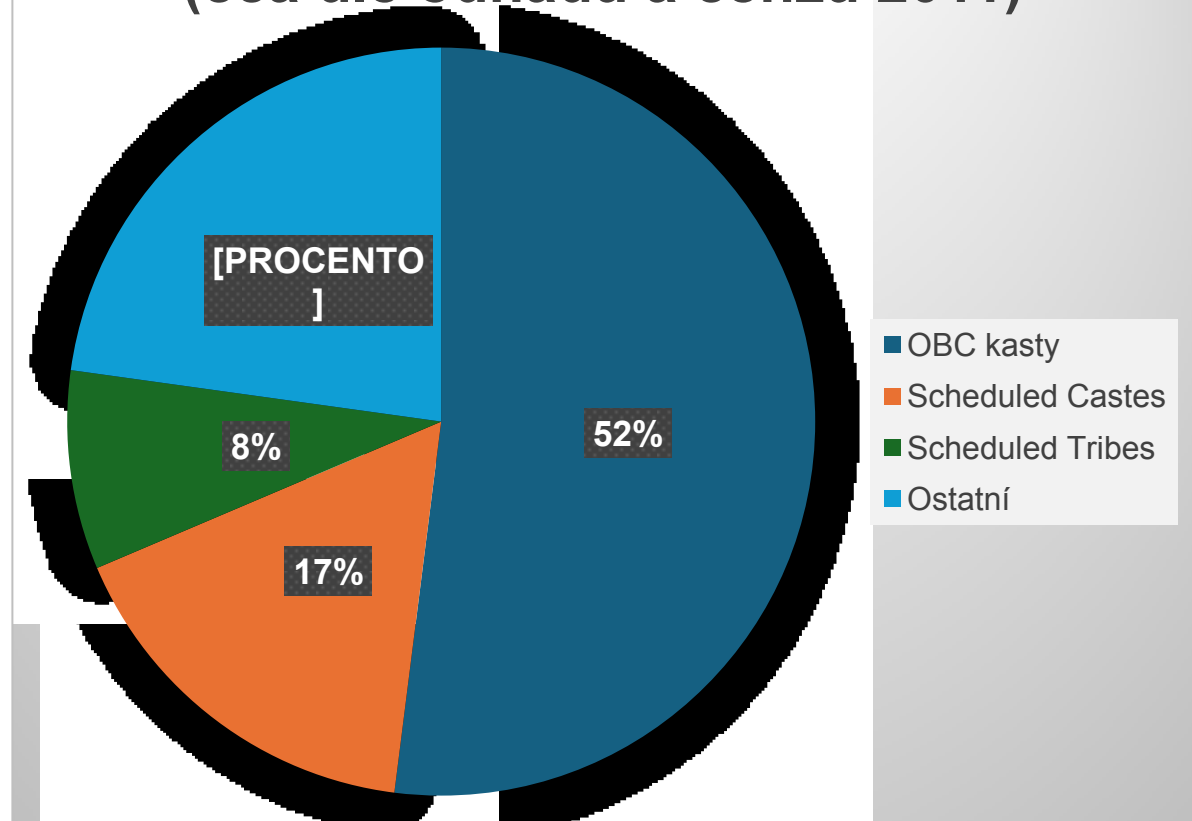
Případová studie z Indie

Anti-koloniální a subalterní hnutí, náboženství a dalitské komunity

Indie: kastovní hierarchie

- kodifikována za britského kolonialismu
- společnost cca 3000 kast a 25 000 podkast (často regionálních)
- *džáti* – kasta/podkasta spojená s tradiční prací/profesí:
 - příslušnost ke kastě daná narozením
 - společná tradice, jméno a povolání
 - příbuzenské vazby – endogamie
 - předem dané typy interakcí a obchodů
- „nedotýkatelní“ jako *Scheduled Castes* – nejnižší socio-ekonomická pozice

Kastovní uspořádání společnosti
(cca dle odhadů a cenzu 2011)

CENSUS OF INDIA, 1901.

VOLUME I-A.

INDIA

PART II.—TABLES.

BY
H. H. RISLEY, I.C.S., C.I.E.,

OFFICER OF THE FRENCH ACADEMY,
CORRESPONDING MEMBER OF BERLIN ANTHROPOLOGICAL SOCIETY,

AND

E. A. GAIT, I.C.S.,

FELLOW OF THE ROYAL STATISTICAL SOCIETY,
ANTHROPOLOGICAL SECRETARY TO THE ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.

CALCUTTA:

OFFICE OF THE SUPERINTENDENT OF GOVERNMENT PRINTING, INDIA.

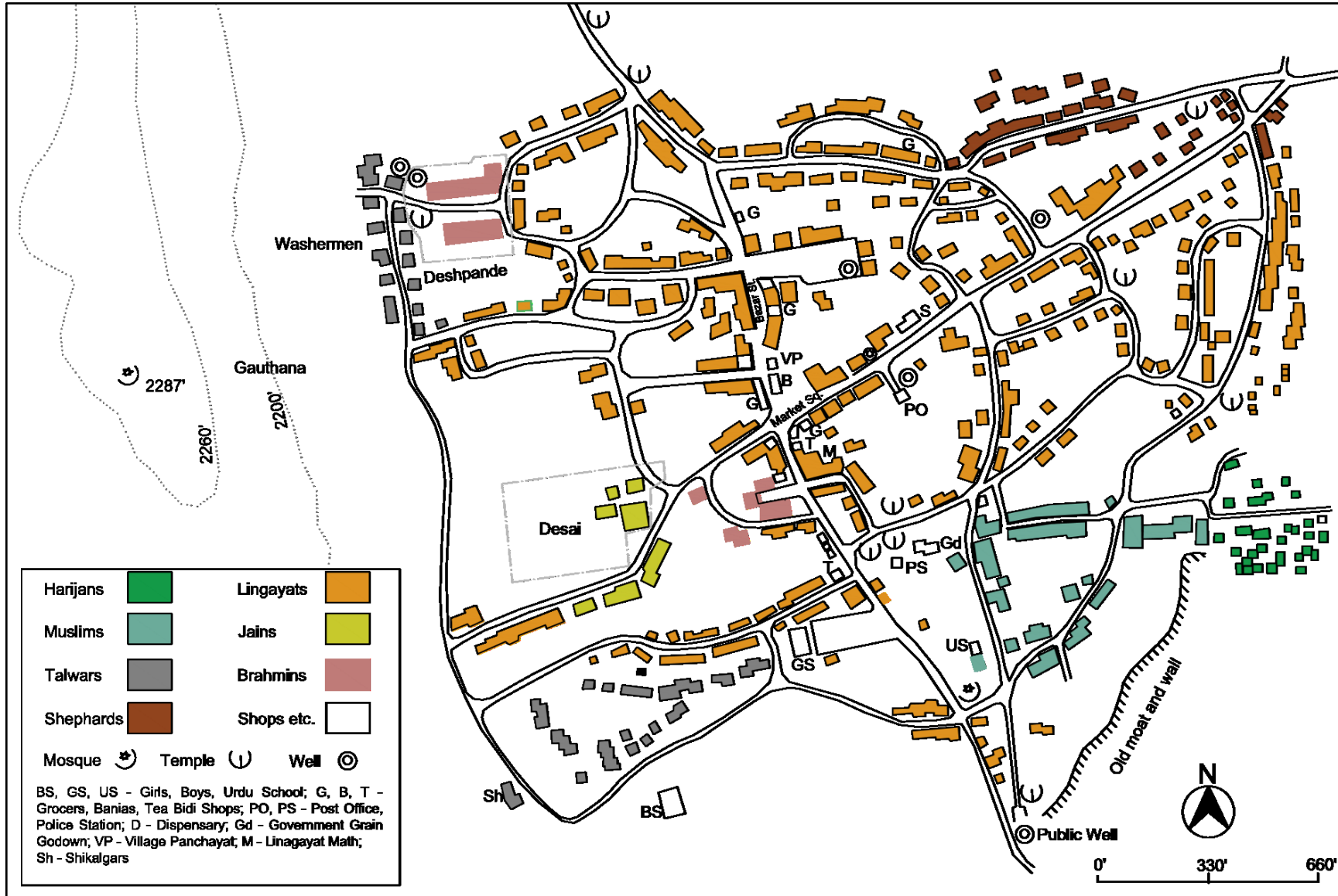
1903.

Price Rs. 4 or 6s.

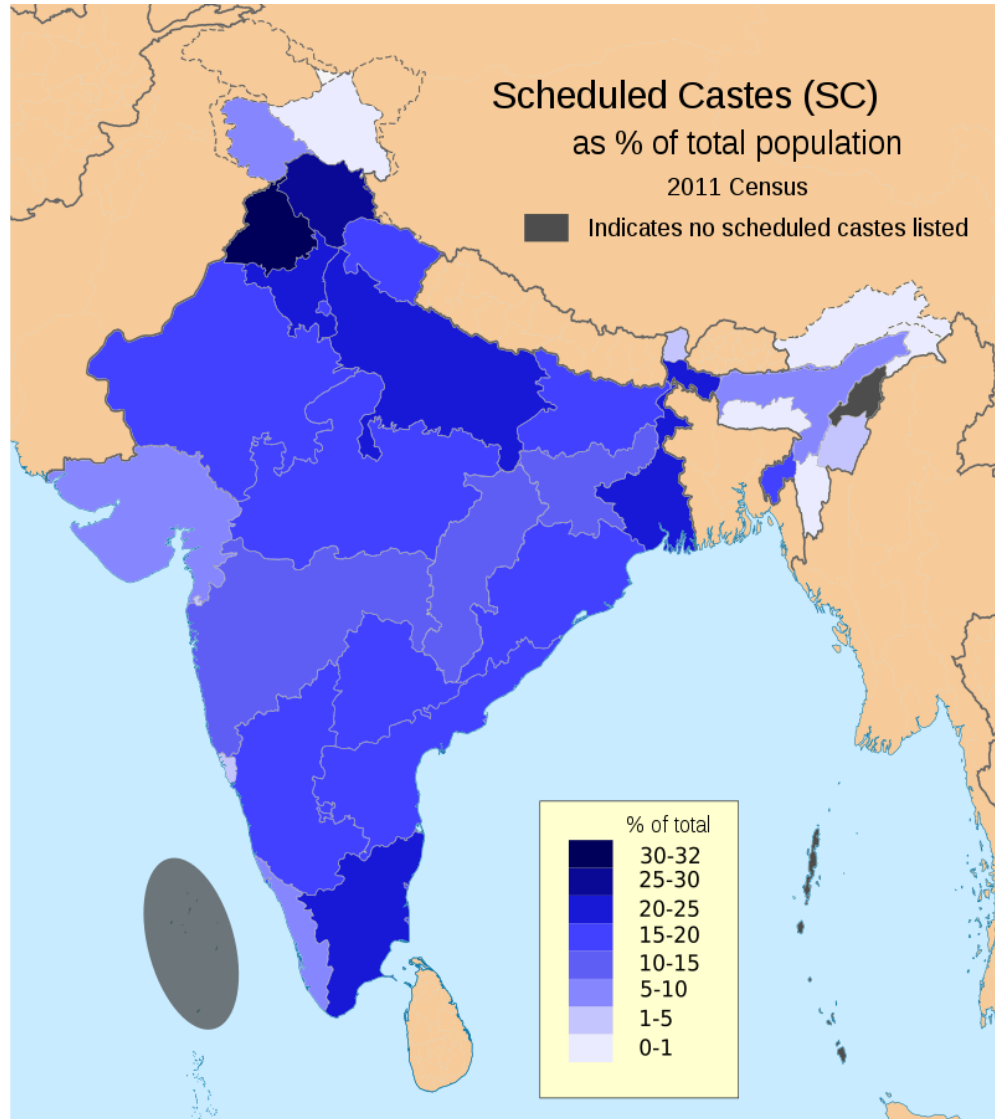
Caste, Tribe, Race or Nationality.

PART I.—DISTRIBUTION BY RELIGION.

Caste.	Persons.	Males.	Females.	Caste.	Persons.	Males.	Females.
1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
Arakala (<i>Hindu</i>)	701	349	352	Audhalia (<i>Hindu</i>)	676	372	304
Arakanese (<i>Buddhist</i>)	405,180	202,200	202,980	Ausala (<i>Hindu</i>)	56,791	23,818	32,973
Arakh	76,436	39,779	36,657	Awan (<i>Musalman</i>)	686,169	366,854	319,315
Hindu	74,139	38,689	35,450	Ayiri (<i>Hindu</i>)	898	465	433
Musalman	139	70	69	Baba (<i>Musalman</i>)	9,824	4,966	4,858
Animist	2,158	1,020	1,138	Baber or Babria (<i>Hindu</i>).	6,287	3,284	3,003
Arasu (<i>Hindu</i>)	338	184	154	Babhan* (<i>Bhuinhar</i>)	1,353,291	673,320	679,971
Arayan (<i>Hindu</i>)	7,018	3,611	3,407	Hindu	1,350,285	672,105	678,180
Are	20,323	10,083	10,240	Musalman	3,006	1,215	1,791
Hindu	20,318	10,081	10,237	Bachhada (<i>Hindu</i>)	1,484	711	773
Animist	5	2	3	Badaga	34,299	16,669	17,630
Arora	732,118	399,589	332,529	Hindu	34,228	16,633	17,595
Hindu	660,168	359,360	300,808	Animist	71	36	35
Sikh	71,748	40,103	31,645	Baddun	1,896	1,008	888
Jain	13	8	5	Hindu	17	6	11
Musalman	189	118	71	Musalman	1,879	1,002	877
Aruva (Arvi, Arwali) (<i>Hindu</i>).	9,719	4,487	5,232	Arya (<i>Hindu</i>)	3,041	1,306	1,735

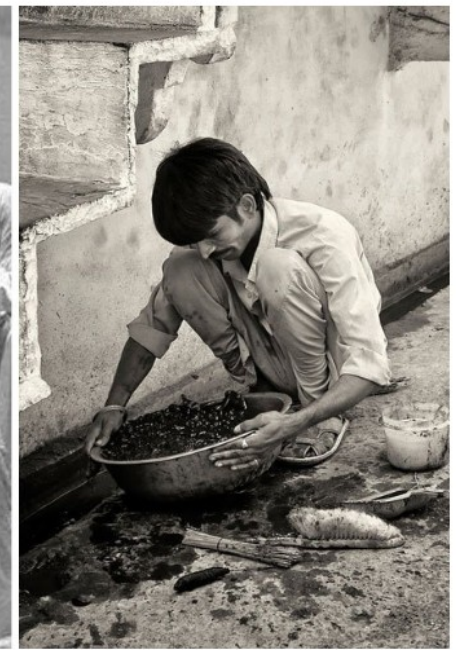

- **Amminabhavi, Dharwad District, c. 1950.** (Digitized and remastered by authors using original sketch from Spate and Learmonth, 1954, p. 200)
- <https://scroll.in/article/979318/what-is-the-extent-of-caste-segregation-in-indian-villages-today-new-data-gives-us-an-idea>

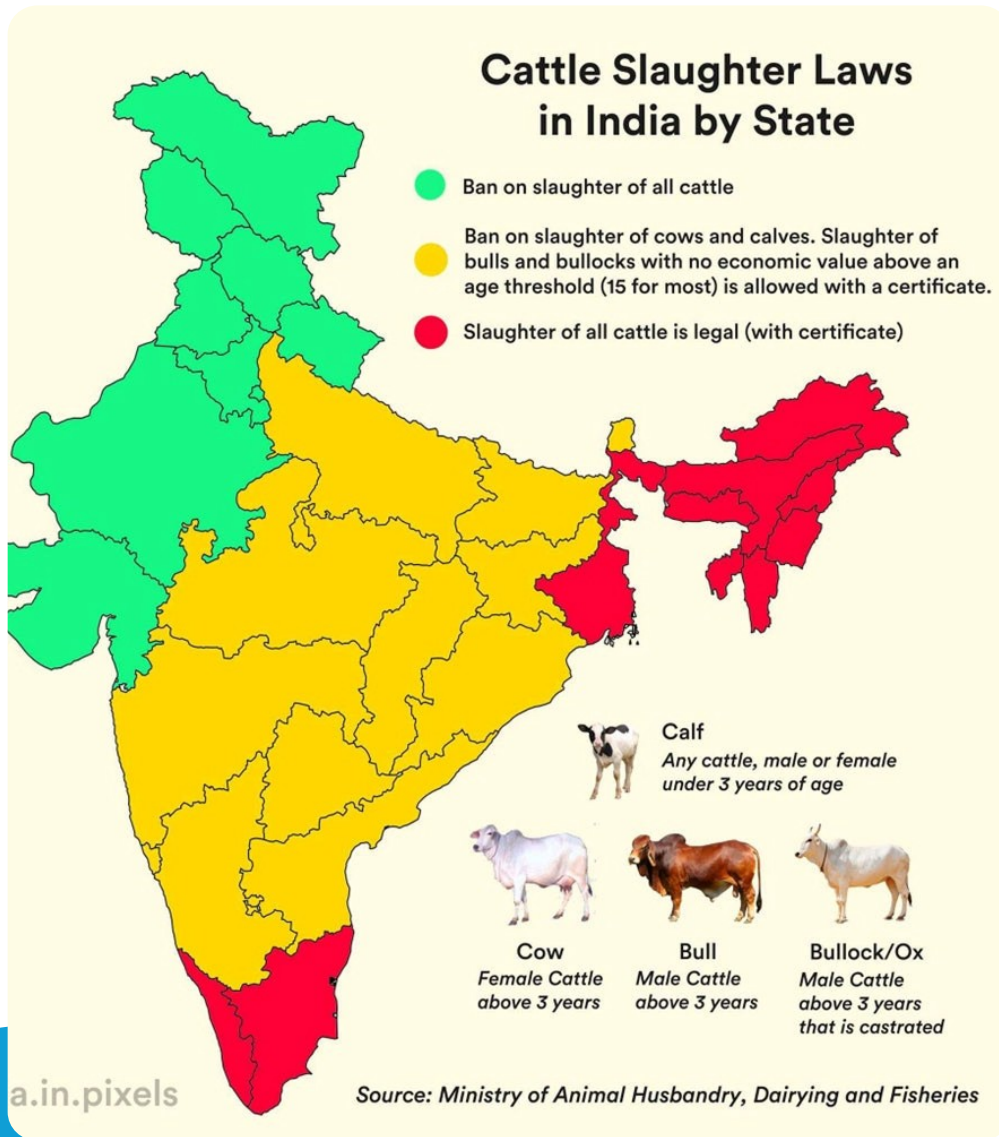

Dalité v Indii

- dalita – maráthština: „zlomený, pošlapaný“
- Scheduled Castes (SCs), Depressed Classes, Untouchables – „nedotýkatelní“
- nízký socio-ekonomický status podle bráhmanské hierarchie
- více než 200 milionová menšina (Census 2011) – 16,6 % populace
- 1108 dalitských kast v roce 1950

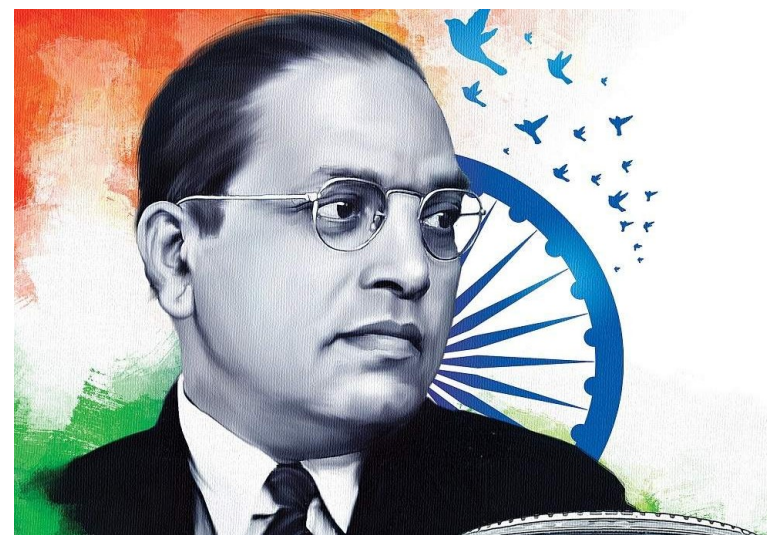
Násilí a diskriminace v životech dalitů

- Gó Rakšak – zastánci/ochránci krav, skupiny spojené s hinduistickým nacionalismem
- tradice tzv. jogini – dívky z nižší kasty provdané za božstva v jižní Indii (zakázáno)
- zákaz vstupu do chrámů, k vykonávání obřadů, diskriminace v doručování pošty, vlastnictví půdy i v drobnostech jako nošení kníru
- diskriminace ve vzdělání (v roce 1961 byla gramotnost dalitů jen 10 %)
- násilí jako trest za neochotu vykonávat tradiční povolání a za porušování „dharmy“ – vypalování domů, lynčování, znásilnění

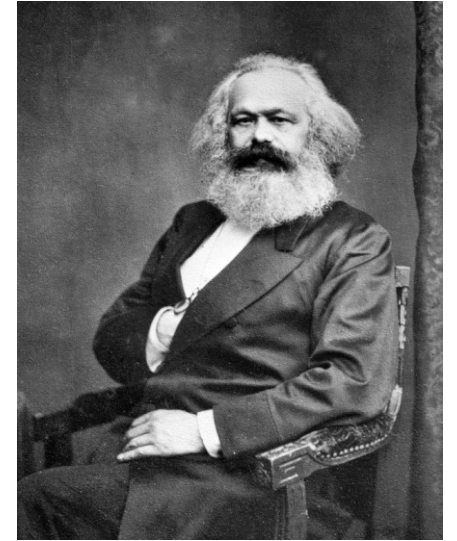
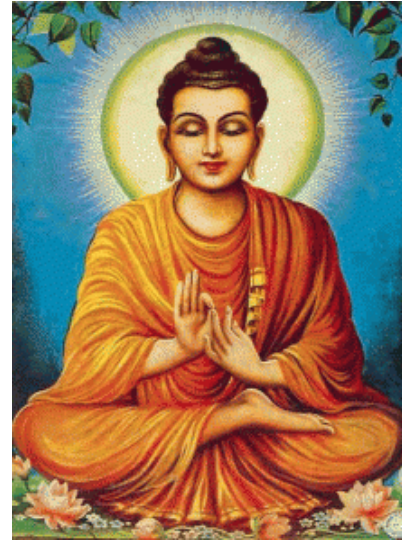
Dalitské subalterní hnutí

- hlavní pocity křivdy směřovány k bráhmanům, nikoliv k Britům – ambivalence kolonialismu
- Britové a misionáři vnímáni jako nositelé vzdělání, zdrojů mobilizace a emancipace
- konverze ke křesťanství, islámu a buddhismu
- sociální reformátor **B. R. Ámbédkar** (1891–1956)
 - hromadná konverze dalitů k buddhismu v Nágpuru 14. října 1956
 - miliony konvertitů ze strany dalitských komunit

Dalitské buddhistické hnutí

- cílem vyvést „nedotýkatelné“ z identifikace na základě kasty
 - Buddha jako sociální revolucionář (srovnáván s Marxem a Martinem Lutherem Kingem)
 - skrze buddhismus vize přerodu Indie na bezkastovní společnost
-
- konverze k buddhismu jako socio-politický protest
 - reinterpretace buddhistického učení
 - repertoár protestu: nenásilí, satyaghara

Reakce na emancipační konverzní hnutí

- velká kritika konverzí – i od Gándhího
- proti-hnutí: ideologie *hindutvy* a jednotného hinduistického státu (hinduistický nacionalismus)
 - konverze jako anti-nacionální sentiment
 - vládnoucí strana BJP a nacionální uskupení RSS (národní dobrovolnická organizace)
- zákaz nebo zpřísnění konverzí vládou v mnoha státech Indie
- zatýkání dalitských aktivistů pod záminkou Maoismu

Náboženství, anti-koloniální hnutí a nacionalismus

- využití náboženských institucí a organizací jako mobilizačního zdroje a formování kolektivní identity
- **náboženský nacionalismus** jako reakce na koloniální politiku a orientalismus – součást kulturního obrození
- **misijní činnost** jako zásah do původní kultury: rozrušení sociálně-náboženských vazeb vede k sociální restrukturalizaci
- **role konverze** jako socio-politického protestu proti náboženskému nacionalismu (křesťanství, islám, buddhismus)

Dekolonizace: žijeme v postkoloniální době?

Postkolonialismus – problémy:

- označení časové periody dřívějších kolonií vs kritické interpretace koloniálního vědění a vztahů
 - Kdy hovoříme o „postkoloniálních vztazích“?
 - Znamená to, že koloniální vztahy nezávislostí státu zmizely?

České země – kolonizované území?

- kolonizovaný prostor v rámci Rakouska-Uherska
- součástí imperiálního prostoru Sovětského svazu
- dekolonizace (přejmenování ulic, přestavění soch, reflexe socialismu a komunismu)

